

AMNISTIA: UNA CONQUESTA COL·LECTIVA QUE NECESSITA UNA SINDICATURA.

El passat 30 de maig, el Congrés dels Diputats va aprovar la llei d'amnistia, un instrument legislatiu que té com a objectiu deixar sense efecte les condemnes i els procediments judicials contra aquelles persones involucrades en actes relacionats amb el procés independentista de Catalunya entre novembre del 2011 i novembre del 2023.

Des de principis de 2019, Òmnium Cultural ha reivindicat l'amnistia com un pas endavant per afrontar la resolució democràtica del conflicte polític, amb l'objectiu principal d'esmenar una part de la repressió de l'Estat espanyol i el seu poder judicial i rescabalar les vulneracions de drets fonamentals comeses impunement i durant anys contra el moviment independentista.

La llei d'amnistia és una conquesta fruit de l'esforç col·lectiu, de la perseverança de la societat civil i de la determinació democràtica del moviment sobiranista i independentista. És una conquesta dels diferents sectors de la societat catalana que han treballat per assolir-la com la resposta política, col·lectiva i democràtica a la repressió.

Conscients que alguns aprofitaran l'ocasió per intentar fer creure que el conflicte polític s'ha acabat, i d'altres que continuaran amb tota la força perseguint l'independentisme, cal recordar que no hi haurà resolució del conflicte fins que no es pugui exercir lliurement el dret a l'autodeterminació.

Òmnium celebra l'aprovació de l'amnistia, però també és conscient que la maquinària repressiva de l'Estat continua en marxa – com hem vist recentment amb l'aberració democràtica comesa per la cúpula judicial espanyola en la causa contra Tsunami Democràtic, l'Operació Judes o contra els CDR – i que la seva obsessió per dinamitar la llei i criminalitzar l'independentisme no té aturador. Tenim la certesa que una part del poder judicial continuarà la seva guerra bruta, atemptant, si cal, contra l'estat de dret i la democràcia.

Per això l'entitat no descansa ni es refia: continua amatent per tal de garantir que la llei s'apliqui a totes les persones represaliades, absolutament a totes, causa a causa, jutjat a jutjat. I caldrà fer-ho malgrat les trampes i subterfugis que hi posin alguns tribunals i jutges.

Segons el recompte d'Òmnium, fruit del treball de seguiment de la repressió des del 2017 que es pot consultar a la web de l'Antirepressiva, 1.616 persones haurien de beneficiar-se de l'amnistia. D'aquestes, 697 tenen causes penals, de les quals 508 continuen amb processos oberts o sense sentència ferma i 189 han sigut condemnades. Les restants 919 són causes administratives, que inclouen tant procediments al Tribunal de Comptes com multes per llei de seguretat ciutadana.

El recompte de persones amnistiabls realitzat per Òmnium són xifres aproximades que segueixen els criteris següents:

- Causes penals, tancades o obertes, a activistes, manifestants o càrrecs públics represaliats per l'Estat espanyol. Es consideren com a causes penals obertes també aquelles que malgrat tenir una sentència, no és ferma i encara tenen un recurs pendent de resoldre.
- Causes administratives que inclouen tant les sancions administratives lleus i greus imposades per la llei de seguretat ciutadana, com els procediments oberts pel Tribunal de Comptes.
- No s'inclouen els càrrecs públics cessats per l'art. 155.
- No s'inclouen els casos de policies investigats per delictes de tortures o tractes inhumans o degradants que han comès vulneracions de drets humans.

Per tant, en cas que l'Amnistia s'implementi de forma efectiva, aproximadament més de 1616 persones podrien beneficiar-se. Òmnium és conscient que caldrà lluitar perquè tots els represaliats quedin inclosos i siguin amnistiats, l'entitat no es relaxa i continuarà treballant fins que tots els casos siguin amnistiats i tots els procediments tancats.

Pel que fa a la possible amnistia als policies investigats, Òmnium denuncia la lentitud dels procediments judicials contra els agents policials per la vulneració de drets fonamentals. Set anys després, les víctimes de violència policial no han pogut accedir al seu dret a la justícia, veritat i reparació. L'entitat no té una estimació de quants policies poden ser amnistiats, però considera que no se'ls hauria d'aplicar, de cap manera, a tots aquells que van cometre greus violacions de drets humans, lesions greus o delictes de tortura. Per aquesta raó, en cas que se'ls apliqui la llei, Òmnium presentarà recursos contra la seva amnistia en aquells procediments judicials on l'entitat està personada com acusació contra la violència policial.

L'aplicació de l'Amnistia no pot quedar en mans dels jutges, la societat civil juga un paper fonamental per assegurar el compliment de la llei. En un estat amb greus deficiències democràtiques, malauradament, el mateix poder judicial encarregat de custodiar l'aplicació de la norma, actuarà com un agent polític més de la dreta espanyolista i buscarà les dreces per saltar-se la llei. És per això que trobem imprescindible posar eines col·lectives a disposició de la societat civil per fiscalitzar l'activitat de les autoritats i vetllar pel compliment de la llei.

La Sindicatura per l'Amnistia és la iniciativa engegada per l'equip jurídic d'Òmnium que a través del contacte regular amb persones represaliades, les seves defenses i els grups de suport es dedicarà en els pròxims mesos a recollir la informació quantitativa i qualitativa sobre l'evolució de l'aplicació de la llei. La Sindicatura neix amb la vocació de convertir-se en un referent de la societat civil en la fiscalització i denuncia per la correcta aplicació de la llei.

Els objectius de la Sindicatura són:

- Vetllar per la correcta aplicació de la Llei a través d'un recompte totalment anònim dels casos on s'ha d'aplicar, i fiscalitzant que siguin beneficiats per aquesta. Així també es podrà fer difusió de les dades i les tendències generals de com s'està aplicant la Llei.
- Denunciar públicament totes les vulneracions i entrebancs per part dels actors judicials que es puguin ocasionar, així com treballar per rebatre-les jurídicament i políticament.
- Generar un espai d'intercanvi d'informació entre les defenses, de documentació i estratègies.
- Esdevenir una plataforma que atengui els represaliats i que permeti combatre l'aïllament associat a la repressió, així com preparar-se per a altres possibles atacs repressius.

La Sindicatura és una eina clau per fomentar l'intercanvi d'informació i fer créixer les capacitats i l'expertesa en un àmbit que és nou jurídicament i on no hi ha jurisprudència estatal de referència i, per tant, amb molta incertesa.

La Sindicatura per l'Amnistia neix com a un instrument necessari i a disposició de la societat civil, que, per una banda, persegueix el doble objectiu de fiscalitzar la correcta aplicació de la Llei i denunciar les vulneracions que es puguin dur a terme, i, per l'altra, cerca generar un espai de trobada i de coordinació de defenses i represaliats.

Davant dels intents de boicot d'un grupuscle de la judicatura espanyola, que actua més com a simpatitzant de l'extrema dreta que com a garant de l'estat de dret, és imprescindible bastir eines de denúncia a l'abast de les persones represaliades i de les seves defenses. És indispensable organitzar-se per fer front a la criminalització i la repressió.

Òmnium fa una crida a totes les persones amnistiables a sol·licitar l'aplicació als seus casos. L'entitat vetllarà per la correcta aplicació de l'amnistia, i ho farà malgrat totes les trampes i subterfugis que hi posin alguns tribunals.